

gemeente
Zoetermeer

Stadspeiling 2022

Deelrapport ruimtelijke kwaliteit

Stadspeiling 2022

deelrapport ruimtelijke kwaliteit

januari 2023

opdrachtgever:
Stedelijke Ontwikkeling

Reinoud Bakker

analyse en rapportage:
JaBo, Onderzoek & Statistiek

Bert Ploeger

INHOUDSOPGAVE

SAMENVATTING	5
1 ONDERZOEKSVERANTWOORDING	7
1.1 inleiding	7
1.2 ruimtelijke kwaliteit	7
1.3 doelstelling	8
1.4 methode en respons	8
1.5 dit rapport	8
2 RESULTATEN	9
2.1 overzicht	9
2.2 werkwijze	9
2.3 belang van aspecten van ruimtelijke kwaliteit	10
2.4 mening over aspecten van ruimtelijke kwaliteit	11
2.5 indicator voor ruimtelijke kwaliteit	15
2.6 ruimtelijke kwaliteit naar woonbuurt	16
BIJLAGE I BEVOLKING, STEEKPROEF EN RESPONS	17
BIJLAGE II BETROUWBAARHEID EN NAUWKEURIGHEID	19
BIJLAGE III VRAGENLIJST	21
BIJLAGE IV RECHTE TELLINGEN	25
BIJLAGE V BEREKENING INDICATOR RUIMTELIJKE KWALITEIT	33

SAMENVATTING

ruimtelijke kwaliteit

De *ruimtelijke kwaliteit* voor heel Zoetermeer, een kengetal dat wordt uitgedrukt in een percentage, bedraagt 75,3% gemiddeld voor 2022.

berekening ruimtelijke kwaliteit

Sinds 2007 wordt - in principe - tweejaarlijks in de stadspeiling een aantal vragen gesteld om de ruimtelijke kwaliteit van Zoetermeer vast te stellen. Het begrip ruimtelijke kwaliteit is in dit onderzoek gedefinieerd aan de hand van de volgende dimensies:

- functie van een gebied;
- karakter, herkenbaarheid van dat gebied;
- bereikbaarheid;
- capaciteit;
- duurzaamheid.

Het begrip wordt daarnaast voor Zoetermeeders ruimtelijk begrensd, namelijk tot:

- de groene omgeving op loopafstand van huis;
- de groene omgeving in of bij Zoetermeer;
- de 'rode' (bebouwde of verharde) openbare ruimte op loopafstand van huis;
- de centrale 'rode' plekken in de stad.

In de enquête worden vier vragen gesteld over het *belang* dat men aan de vier typen openbare ruimte toekent en (per type openbare ruimte) worden er *mening*-vragen gesteld die terugverwijzen naar de vijf genoemde dimensies. Uit de antwoorden wordt een individueel kwaliteitsscijfer berekend (uitgedrukt als percentage).

Het in de bovenstaande berekening vastgestelde gemiddelde voor Zoetermeer bedraagt in 2022: **75,3%**.

Voor de inwoners van de meeste buurten wijkt de ruimtelijke kwaliteit niet aanwijsbaar af van het gemiddelde voor de overige buurten. Rokkeveen-Oost (81%) en Rokkeveen-West (82%) laten iets hogere percentages zien. De buurten Stadscentrum (68%) en Driemanspolder (69%) scoren duidelijk iets lager dan de overige buurten gemiddeld.

1

ONDERZOEKSVERANTWOORDING

1.1 inleiding

In september / oktober 2022 is in Zoetermeer de stadspeiling gehouden. In deze enquête worden over uiteenlopende onderwerpen vragen gesteld aan inwoners van Zoetermeer. In opdracht van de afdeling Stedelijke Ontwikkeling is een aantal vragen gesteld over de ruimtelijke kwaliteit van Zoetermeer.

1.2 ruimtelijke kwaliteit

Het onderzoek naar ruimtelijke kwaliteit is een herhaling van onderzoek dat eerder is uitgevoerd in 2007, 2009 en 2010, en vanaf 2010 in alle even kalenderjaren. In het eerste onderzoeksjaar is een indicator voor ruimtelijke kwaliteit gedefinieerd. Daarbij is van het volgende uitgegaan:

kwaliteit

Kwaliteit is de mate waarin een zaak (een product, een dienst, in dit geval een gebied) voldoet aan de eisen die gebruikers eraan stellen.

Een kwaliteitsindicator is daarbij weer te geven als een percentage dat uitdrukt welk deel van de maximaal haalbare kwaliteit is gerealiseerd. In dit onderzoek worden daarom vragen gesteld om een maximaal haalbare score per respondent (Zoetermeerders van 18 jaar en ouder) vast te stellen, én er wordt gevraagd naar de realisatie (de feitelijke scores) volgens diezelfde respondent.

Dit gebeurt dus op individueel niveau. Het uit deze informatie te berekenen kwaliteitscijfer (een percentage) wordt eveneens individueel vastgesteld.

Vervolgens kan door berekening van gemiddelden een algemeen kwaliteitscijfer of bijvoorbeeld een kwaliteitscijfer per buurt worden vastgesteld.

aspecten van ruimtelijke kwaliteit

De *ruimtelijke kwaliteit* van een gebied omvat - volgens de afspraken uit 2007 - de volgende vijf dimensies:

- functie (is het beschouwde gebied geschikt voor het beoogde gebruik?);
- karakter, herkenbaarheid;
- bereikbaarheid;
- capaciteit (is het beschouwde gebied groot genoeg, maar ook niet té ruim bemeten voor het beoogde gebruik?);
- duurzaamheid (is het gebied ook op langere termijn geschikt voor het beoogde gebruik?).

Verder is afgesproken dat het begrip nadrukkelijk betrekking heeft op de buitenruimte. Deze ruimte kent een 'groene' en een 'rode' invulling. Het groen omvat de niet-bebouwde buitenruimte (inclusief het oppervlaktewater), en de opgaande begroeiing. Het rood omvat de verharde en/of bebouwde buitenruimte, zoals pleinen, wegen en winkelcentra.

De ruimtelijke kwaliteit zou voor gebieden op verschillende schaalniveaus kunnen worden bepaald. Voor de ruimtelijke kwaliteit van Zoetermeer, zoals de eigen inwoners die ervaren, ligt het voor de hand om enerzijds net iets ruimer te kijken dan de gemeentegrenzen, en anderzijds een accent te leggen op de directe woonomgeving van de Zoetermeerder. Over beide schaalniveaus worden derhalve vragen voorgelegd.

1.3 doelstelling

Doel van dit onderzoek is: uitvoering van de meting voor vaststelling van het kengetal voor de ruimtelijke kwaliteit van Zoetermeer.

1.4 methode en respons

Voor de stadspeiling zijn drie niet overlappende steekproeven getrokken uit de BRP (Basisregistratie Personen), van (elk) 4.000 Zoetermeeders die op 1 september 2022 18 jaar of ouder waren. Voor de personen in de steekproeven geldt bovendien dat zij op dat moment niet woonachtig waren in een 'bijzonder woongebouw' (verpleeghuis, gezinsvervangend tehuis) of in een woonwagen. Aan de personen uit deze drie steekproeven zijn verschillende enquêtes voorgelegd. Men kon de vragenlijst naar keuze digitaal of op papier beantwoorden. Er is tweemaal een rappel verzonden aan degenen die nog niet hadden gereageerd. Eén van de drie vragenlijsten bevat de vragen over ruimtelijke kwaliteit.

stratificatie

De respons op de Stadspeiling loopt al jarenlang over de hele linie terug. Bij jongere respondenten is dat in veel sterkere mate het geval dan bij oudere respondenten. Daarom stratificeert O&S de steekproef sinds 2020 naar leeftijd. Dat wil zeggen dat de kans om in de steekproef te vallen verschilt per leeftijdscategorie. De procentuele verdeling van leeftijdscategorieën over de respons is dankzij die aanpassing bij benadering gelijk aan hun procentuele verdeling over de totale Zoetermeerse bevolking van 18 jaar en ouder.

De vragen over ruimtelijke kwaliteit zijn in voldoende mate beantwoord door 894 personen (22,4%). In bijlage I worden kenmerken van de respons (geslacht, leeftijd) vergeleken met gegevens uit het bevolkingsbestand.

1.5 dit rapport

hoofdstuk

In hoofdstuk 2 wordt de berekening van de indicatoren voor ruimtelijke kwaliteit toegelicht, evenals de uitkomst van die berekeningen voor Zoetermeer als geheel en per buurt.

bijlagen

In de bijlagen I en II wordt het onderzoek verantwoord (steekproef, betrouwbaarheid, nauwkeurigheid). Bijlage III bevat de vragenlijst van de stadspeiling, voor zover relevant voor deze deelrapportage.

Bijlage IV bevat de rechte tellingen.

In bijlage V wordt toegelicht hoe uit de beantwoording van enquêtevragen het kengetal voor ruimtelijke kwaliteit is berekend.

2 RESULTATEN

2.1 overzicht

Paragraaf 2.2 gaat in op de berekeningswijze voor ruimtelijke kwaliteit. De paragrafen 2.3 en 2.4 tonen de uitkomsten voor variabelen waaruit de ruimtelijke kwaliteit is opgebouwd; deze worden getoond naast de in eerdere jaren gevonden waarden. In paragraaf 2.5 wordt het kengetal voor ruimtelijke kwaliteit vergeleken met de kengetallen uit de eerdere onderzoeksjaren. In paragraaf 2.6 worden de kengetallen gespecificeerd naar de woonbuurt van de respondenten.

2.2 werkwijze

belang

Om de ruimtelijke kwaliteit in een kengetal te kunnen uitdrukken zijn vragen gesteld over het belang dat men aan aspecten van de ruimtelijke kwaliteit toekent.

Er zijn vier van dergelijke vragen gesteld:

- over de groene omgeving op loopafstand van huis;
- over de groene omgeving in of bij Zoetermeer;
- over de 'rode' openbare ruimte op loopafstand van huis;
- over de centrale ('rode') plekken in de stad.

mening

De vragen naar het belang dat men toekent aan bovengenoemde aspecten worden gekoppeld aan meningen over de realisatie van de groene en rode omgeving. Aan elk van de vier belangvragen zijn daartoe vijf min of meer analoge stellingen gekoppeld. De inhoud van deze stellingen verwijst naar de vijf dimensies *functie, karakter, bereikbaarheid, capaciteit en duurzaamheid*.

berekening ruimtelijke kwaliteit en groene kwaliteit

De berekening van de ruimtelijke kwaliteit gaat in grote lijnen als volgt in zijn werk.

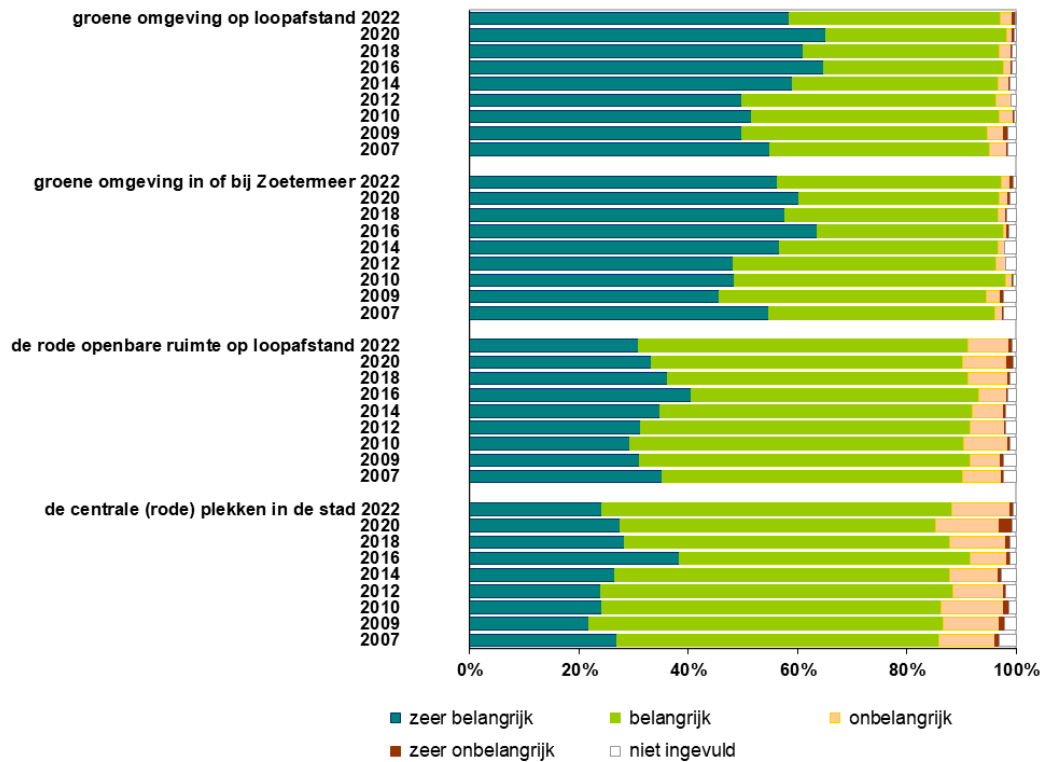
- Aan de reacties op de stellingen worden getalwaarden toegekend.
- De combinaties van getalwaarden voor belang en mening resulteren in scores (belang vermenigvuldigd met mening).
- Per respondent worden daarnaast, op basis van de belangvragen, de maximaal haalbare en de minimaal haalbare scores vastgesteld.
- Voor iedere respondent wordt vastgesteld welk percentage van de maximaal haalbare score is gerealiseerd. Als de berekende score gelijk is aan de minimaal haalbare score bedraagt het getal voor ruimtelijke kwaliteit 0%. Als de berekende score gelijk is aan de maximaal haalbare score bedraagt het getal 100%. Andere scores resulteren uiteraard in een percentage tussen nul en honderd.
- Van de percentages van afzonderlijke respondenten worden gemiddelden bepaald: voor Zoetermeer als geheel, of bijvoorbeeld voor de afzonderlijke buurten.

De berekening van de ruimtelijke kwaliteit staat nader beschreven in bijlage V (p.33). Daar wordt ook toegelicht hoe in de berekening wordt omgegaan met incomplete vragenlijsten en met het antwoord 'weet niet'.

2.3 belang van aspecten van ruimtelijke kwaliteit

De groene openbare ruimte krijgt van respondenten een hogere prioriteit dan de rode. Het groen dicht bij huis wordt door 59% zeer belangrijk genoemd. Het groen in of bij Zoetermeer door 56%. Slechts een zeer kleine minderheid (3, resp. 2%) acht de groene omgeving onbelangrijk of zeer onbelangrijk).

De rode openbare ruimte op loopafstand is volgens 31% zeer belangrijk, de rode openbare ruimte op stadsniveau is volgens 24% zeer belangrijk. Het aandeel van de respondenten dat de rode ruimte op loopafstand onbelangrijk of zeer onbelangrijk acht bedraagt 8%; voor de centrale (rode) plekken in de stad bedraagt dat aandeel 11%. Figuur 2.1 laat zien dat het beeld van 2022 niet sterk verschilt met dat van de twee voorgaande meetjaren. Vergeleken met jaren verder in het verleden kunnen de verschillen wat groter zijn.

figuur 2.1 belang dat respondenten toekennen aan de 'groene' en de 'rode' openbare ruimte, op buurt- en stadsniveau in een reeks van jaren. (in procenten van de respons, n₂₀₂₂ = 894)

2.4 mening over aspecten van ruimtelijke kwaliteit

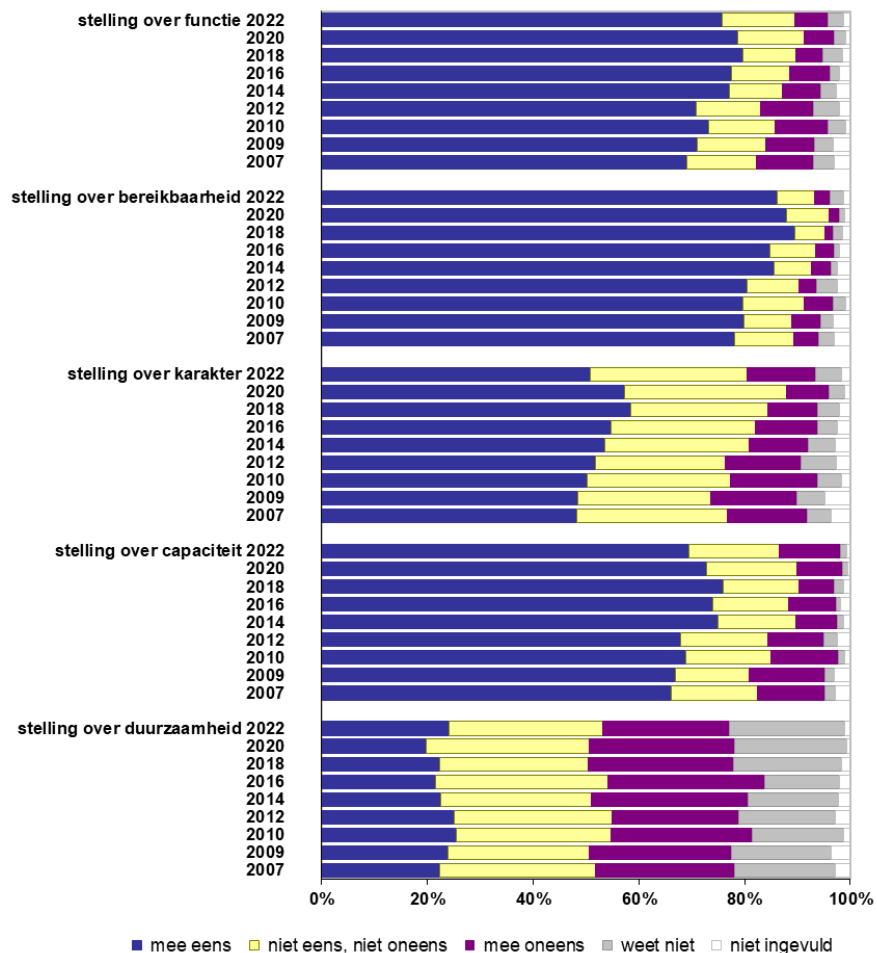
groene omgeving op loopafstand van de woning

De volgende stellingen over de groene omgeving op loopafstand zijn aan de ondervraagden voorgelegd:

functie:	•	<i>Het groen in mijn buurt is geschikt voor het gebruik dat ik ervan wil maken (bijv. wandelen, vissen, mijn kinderen laten ravotten).</i>
bereikbaarheid:	•	<i>Ik kan het groen in mijn buurt veilig bereiken.</i>
karakter:	•	<i>Het groen in mijn buurt heeft karakter.</i>
capaciteit:	•	<i>Er is voldoende groen in mijn buurt.</i>
duurzaamheid:	•	<i>Ik verwacht dat de bruikbaarheid van het groen in mijn buurt achteruit zal gaan.</i>

De vragenlijst biedt de antwoordmogelijkheden 'mee eens', 'niet eens, niet oneens', 'oneens' en 'weet niet'. Figuur 2.2 laat de reacties op deze stellingen zien. Een meerderheid acht het groen en het water op loopafstand geschikt voor het beoogde gebruik. Ook acht een meerderheid het groen veilig bereikbaar en meent een meerderheid dat er voldoende groen is in de buurt. Op de stelling dat het groen in de eigen buurt karakter heeft is men over het geheel genomen iets minder positief. De laatste stelling (over duurzaamheid) is negatief geformuleerd (d.w.z.: hoe vaker het antwoord 'mee eens' wordt gegeven, hoe ongunstiger dat is). Het aantal respondenten dat verwacht dat de bruikbaarheid van het groen achteruit zal gaan is ongeveer even groot als het aantal dat dat niet verwacht.

Voor alle stellingen geldt: de uitkomst in 2022 wijkt niet sterk af van die in de vorige meetjaren. De stelling over karakter scoort iets ongunstiger dan in 2020 en 2018.

figuur 2.2 mening over stellingen over het groen (en het water) op loopafstand van huis in een reeks van jaren (in procenten van de respons, $n_{2022} = 894$)

groene omgeving in en bij Zoetermeer

De volgende stellingen over de groene omgeving op stadsniveau zijn aan de ondervraagden voorgelegd:

- functie:
  - *Het Zoetermeerse groen is geschikt voor het gebruik dat ik ervan wil maken.*
- bereikbaarheid:
  - *Ik kan het Zoetermeerse groen goed bereiken.*
- karakter:
  - *Het Zoetermeerse groen heeft karakter.*
- capaciteit:
  - *Zoetermeer heeft voldoende groen.*
- duurzaamheid:
  - *Ik verwacht dat de bruikbaarheid van het Zoetermeerse groen achteruit zal gaan.*

De reacties op deze stellingen (figuur 2.3) vertonen gelijkenis met die op de stellingen over het groen op loopafstand van huis: men is in meerderheid positief over de gebruiksmogelijkheden en de bereikbaarheid van het stedelijk groen. Ook over karakter en capaciteit zijn de respondenten - gemiddeld genomen - positief, maar hier is het aandeel neutrale en negatieve reacties iets groter dan bij de andere stellingen.

Over de capaciteit van het groen van Zoetermeer als geheel is men gemiddeld minder goed te spreken dan over de capaciteit van het groen in de woonomgeving. Bij de - negatief geformuleerde - stelling over duurzaamheid houden is het aandeel 'mee eens' groter dan het aandeel 'mee oneens' (25% versus. 17%). Daarmee is men gemiddeld genomen iets kritischer op de duurzaamheid dan in voorgaande jaren.

figuur 2.3 *mening over stellingen over het groen (en het water) in of bij Zoetermeer in een reeks van jaren (in procenten van de respons, n₂₀₂₂ = 894)*

rode omgeving op loopafstand van de woning

Over de 'rode' openbare ruimte op loopafstand zijn de volgende stellingen voorgelegd:

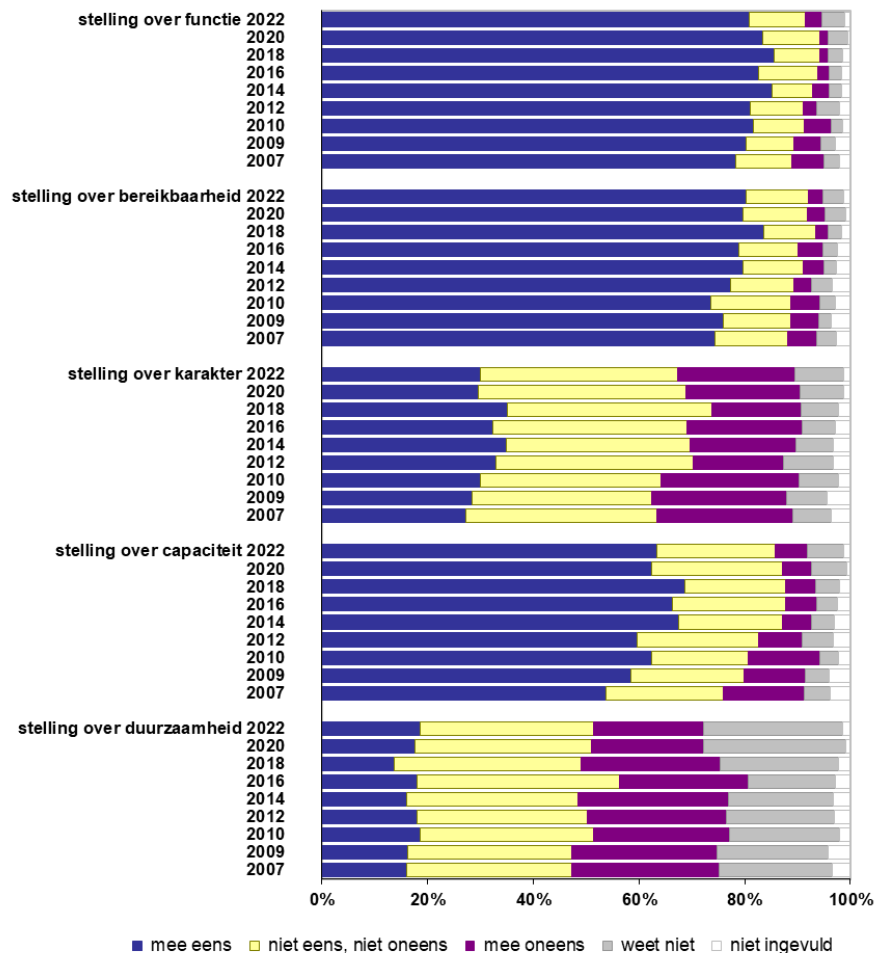
- functie: • *De rode openbare ruimte in mijn woonbuurt is geschikt voor het gebruik dat ik ervan wil maken (zoals boodschappen doen, fietsen, een praatje maken).*
- bereikbaarheid: • *De rode voorzieningen in mijn woonbuurt zijn veilig te bereiken.*
- karakter: • *De rode openbare ruimte in mijn woonbuurt heeft karakter.*
- capaciteit: • *Er is voldoende rode openbare ruimte in mijn woonbuurt.*
- duurzaamheid: • *Ik verwacht dat de bruikbaarheid van de rode openbare ruimte in mijn woonbuurt achteruit zal gaan.*

Over de gebruiksmogelijkheden van de bebouwde en verharde ruimte in de woonomgeving is men doorgaans positief (in 2022: 81% 'mee eens'). Datzelfde geldt voor de (veilige) bereikbaarheid (80% 'mee eens'), en in iets mindere mate voor de capaciteit: 63% 'mee eens' (figuur 2.4).

Dat de rode openbare ruimte op loopafstand karakter heeft wordt door 30% beaamd; 22% is het met de stelling oneens.

19% is het eens met de - negatief geformuleerde - stelling over duurzaamheid: deze groep verwacht een achteruitgang van de bruikbaarheid van de rode openbare ruimte in de eigen buurt; 21% is het met de stelling oneens. 33% heeft hierover een neutrale mening.

Ten opzichte van de metingen in voorgaande jaren doen zich in 2022 geen grote veranderingen voor.

figuur 2.4 *mening over stellingen over de 'rode' openbare ruimte op loopafstand van huis in een reeks van jaren. (in procenten van de respons, n₂₀₂₂ = 894)*

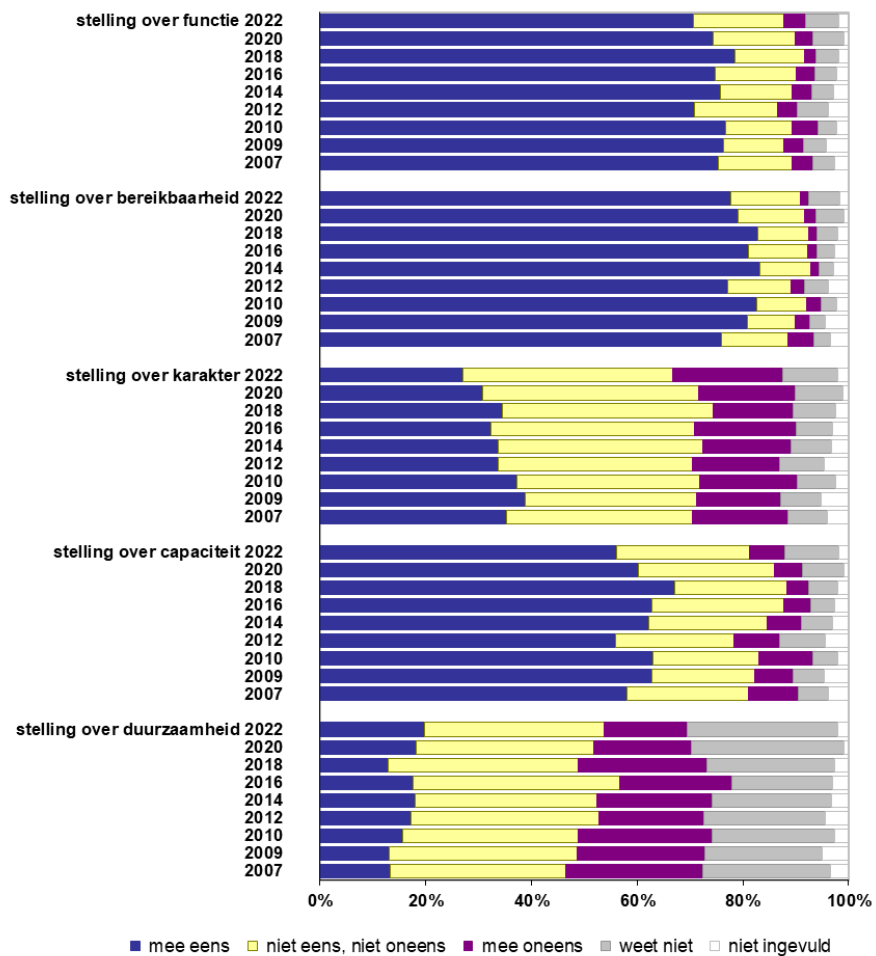
rode openbare ruimte op stedelijk niveau

Over de 'rode' openbare ruimte op stedelijk niveau zijn de volgende stellingen voorgelegd:

- functie:
  - de rode openbare ruimte in Zoetermeer is geschikt voor het gebruik dat ik ervan wil maken
- bereikbaarheid:
  - de rode voorzieningen in Zoetermeer zijn goed te bereiken
- karakter:
  - de rode openbare ruimte in Zoetermeer heeft karakter
- capaciteit:
  - er is voldoende rode openbare ruimte in Zoetermeer
- duurzaamheid:
  - ik verwacht dat de bruikbaarheid van de rode openbare ruimte in Zoetermeer achteruit zal gaan

Over de gebruiksmogelijkheden is 71% positief. Over de (veilige) bereikbaarheid is 78% positief, over de capaciteit 56% (figuur 2.5). Dat de rode openbare ruimte op stedelijk niveau karakter heeft wordt door 27% beaamd; 21% is het met de stelling oneens.

20% is het eens met de stelling over duurzaamheid: deze respondenten verwachten een achteruitgang van de bruikbaarheid van de rode openbare ruimte in Zoetermeer; 16% is het met de stelling oneens. 34% heeft een neutrale mening. Daarmee zijn de reacties op de stellingen over de 'rode' openbare ruimte in 2022 net iets minder gunstig dan in 2020.

figuur 2.5 mening over stellingen over de over de 'rode' openbare ruimte op stedelijk niveau in een reeks van jaren (in procenten van de respons, n₂₀₂₂ = 894)

2.5 indicator voor ruimtelijke kwaliteit

ruimtelijke kwaliteit

De ruimtelijke kwaliteit voor heel Zoetermeer is, aan de hand van de antwoorden op de vragen over het belang en de realisatie van verschillende aspecten, berekend volgens de in bijlage V beschreven methode.

De ruimtelijke kwaliteit bedraagt in 2022 gemiddeld **75,3%**.

Deze kwaliteit bedroeg:

in 2007: gemiddeld 74,9%;

in 2009: gemiddeld 75,9%;

in 2010: gemiddeld 75,2%;

in 2012: gemiddeld 75,9%.

in 2014: gemiddeld 78,3%;

in 2016: gemiddeld 77,0%;

in 2018: gemiddeld 79,5%;

in 2020: gemiddeld 77,5%.

Daarmee komt de overall kwaliteitsscore in 2022 lager uit dan in de meeste eerdere meetjaren.

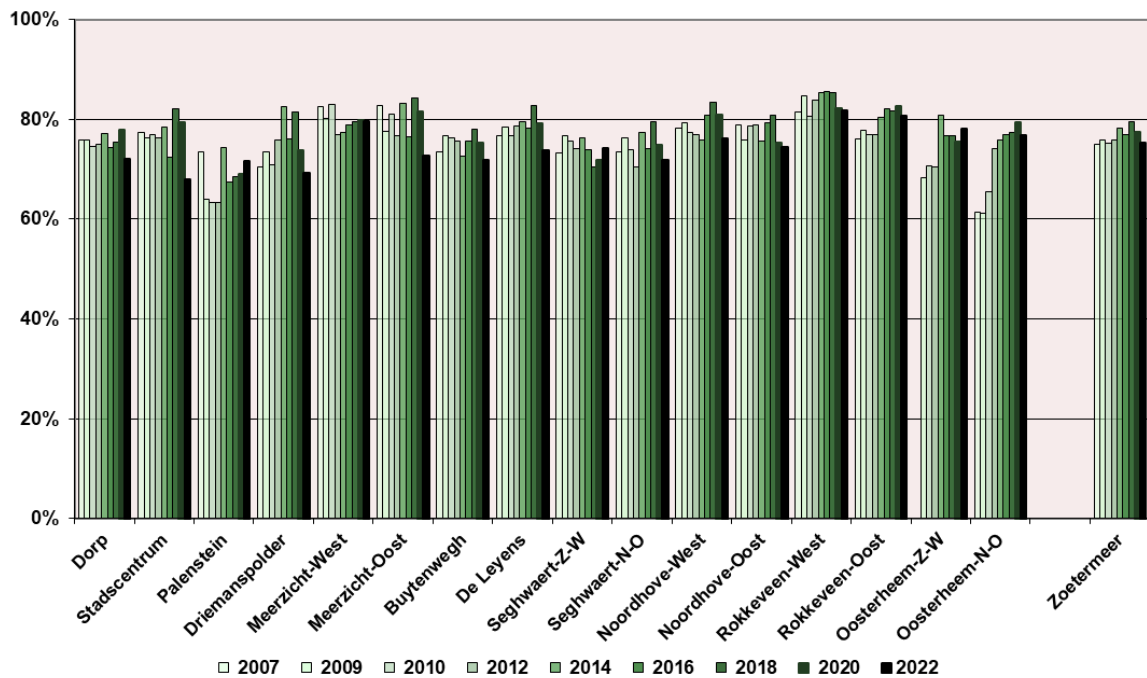
Tabel 2.1 geeft een inzicht in de verdeling van kwaliteitsscores bij individuele respondenten in de acht meetjaren. De berekening leidt voor 2022 bij ruim 8% van de respondenten tot een score lager dan 50%. Bij bijna 7% van de respondenten komt de berekening uit op exact 100%.

tabel 2.1 scores voor ruimtelijke kwaliteit (in procenten van de respons; $n_{(2022)} = 865$).

	2007	2009	2010	2012	2014	2016	2018	2020	2022
score									
ruimtelijke kwaliteit	pct	pct	pct	pct	pct	pct	pct	pct	pct
nul tot 10%	0,1	0,3	0,2	0,2	0,1	-	0,1	0,1	0,2
10 tot 20%	0,3	0,6	0,5	0,3	0,2	0,2	0,3	0,5	0,5
20 tot 30%	1,1	0,8	1,0	0,9	0,8	0,7	0,3	0,6	0,8
30 tot 40%	2,5	1,6	2,7	2,3	2,5	2,8	1,2	1,3	1,4
40 tot 50%	4,9	5,6	4,3	4,4	3,5	3,6	2,5	3,7	5,5
nul tot 50%	8,9	9,0	8,7	8,1	7,0	7,3	4,4	6,1	8,4
50 tot 60%	9,5	7,9	8,7	8,8	6,0	7,3	7,1	7,6	9,0
60 tot 70%	14,4	13,9	15,8	13,5	12,6	13,4	11,7	15,1	14,8
70 tot 80%	21,5	19,7	19,7	20,8	20,0	19,9	18,7	18,8	19,8
80 tot 90%	23,0	23,9	24,7	23,1	25,1	25,9	27,2	23,7	26,2
90 tot 100%	15,3	17,4	14,7	16,3	19,6	19,3	21,1	19,5	14,8
exact 100%	7,4	8,2	7,8	8,2	9,7	6,9	9,8	8,8	6,8

2.6 ruimtelijke kwaliteit naar woonbuurt

Figuur 2.6 toont de uitsplitsing naar de woonbuurten van de respondenten, van de gemiddelde ruimtelijke kwaliteit van Zoetermeer.

figuur 2.6 gemiddelde ruimtelijke kwaliteit van Zoetermeer in acht meetjaren, naar de woonbuurt van de respondent ($n_{(2022)} = 862$).

Voor de inwoners van de meeste buurten wijkt de ruimtelijke kwaliteit niet aanwijsbaar af van het gemiddelde voor de overige buurten. Rokkeveen-Oost (81%) en Rokkeveen-West (82%) laten iets hogere percentages zien. Stadscentrum (68%) en Driemanspolder (69%) scoren duidelijk iets lager dan de overige buurten gemiddeld.

Het is bij de verschillende scores van belang zich te realiseren dat de ruimtelijke kwaliteit is opgebouwd uit - voor de ene helft - een beoordeling van de situatie in de nabijheid van de eigen woning en - voor de andere helft - een beoordeling van de situatie in heel Zoetermeer.

BIJLAGE I bevolking, steekproef en respons

In de onderstaande tabel worden de Zoetermeerse bevolking van 18 jaar en ouder, de steekproef en de bruikbare respons van dit deelonderzoek vergeleken aan de hand van de kenmerken *seks* en *leeftijd*. In de tabel worden dezelfde leeftijds-grenzen gehanteerd als in de stratificatie van de steekproef. De stratificatie wordt in §1.4 (p.8) toegelicht. Respondenten die op de vraag naar seks hebben geantwoord: “*anders / wil dat niet zeggen*”) zijn hier buiten de berekening gelaten.

tabel I-1 Zoetermeerse bevolking (18+), steekproef en respons, naar seks en leeftijd in klassen, in procenten van de populatie / steekproef / respons

leeftijd	seks	bevolking 18+ op 01-01-2022	steekproef	respons
18 t/m 34 jaar	man	12,5	19,3	8,2
	vrouw	12,5	19,3	8,8
	totaal	25,0	38,6	17,0
35 t/m 49 jaar	man	11,4	13,5	13,0
	vrouw	12,1	13,7	12,6
	totaal	23,4	27,2	25,6
50 t/m 59 jaar	man	8,3	6,5	7,6
	vrouw	9,1	7,2	8,7
	totaal	17,4	13,7	16,3
60 t/m 74 jaar	man	11,7	6,7	11,6
	vrouw	12,5	7,6	15,0
	totaal	24,2	14,3	26,7
75 jaar en ouder	man	4,3	2,6	7,1
	vrouw	5,6	3,7	7,4
	totaal	10,0	6,3	14,5
alle leeftijden	man	48,2	48,7	47,5
	vrouw	51,8	51,3	52,5
totaal	=100%	100.194	4.000	878

bevolking 18+

Binnen de Zoetermeerse bevolking van 18 jaar en ouder zijn vrouwen licht in de meerderheid. Dat geldt ook voor de afzonderlijke leeftijdsklassen, met uitzondering van de jongste klasse.

steekproef, stratificatie

De steekproef is *binnen* de onderscheiden leeftijdscategorieën aselekt getrokken. *Tussen* leeftijdscategorieën zijn er echter verschillen. De kans voor iemand uit de jongste groep om in de steekproef te vallen is bijvoorbeeld veel groter dan de kans voor iemand in de leeftijd tussen de 60 en 75 jaar. De steekproefomvang per leeftijdsgroep is vastgesteld op basis van de ervaring uit voorgaande jaren. Hiermee werd beoogd een meer evenwichtige respons - waar het leeftijd betreft - te bewerkstelligen. Daarbij is ook de verwachte absolute respons in het oog gehouden. Die mocht per leeftijdscategorie niet te klein worden.

respons

Bij 878 van de 894 respondenten op deze vragenlijst is zowel de leeftijd als de seks (anders dan: *anders / wil dat niet zeggen*) bekend. Vergelijking met de bevolkingsomvang op 1 januari 2022 laat zien dat de stratificatie goed, zij het niet feilloos heeft gewerkt. De percentages per respondentgroep komen als regel redelijk in de buurt van de bevolkingspercentages. Uitzondering vormt de jongste categorie, waarbij zowel mannen als vrouwen in de respons ondervertegenwoordigd zijn ten opzichte van de bevolking (het verschil is ongeveer 4 procent-

punten). Daarnaast is er in de respons ook een zekere oververtegenwoordiging van 75-plussers (met 2,8, respectievelijk 1,8 procentpunten). Besloten is om geen nadere weging (waarmee de leeftijdsverdeling exact gelijk aan die in de bevolking gemaakt zou kunnen worden) toe te passen.

BIJLAGE II betrouwbaarheid en nauwkeurigheid

Betrouwbaarheidsintervallen

De in dit verslag opgenomen uitkomsten hebben betrekking op de totale respons of op bepaalde categorieën daarbinnen. Over de 'werkelijkheid', dat wil zeggen de situatie in de totale populatie van Zoetermeerders van 18 jaar of ouder, kunnen alleen uitspraken worden gedaan in de vorm van schattingen.

Dit kan in de vorm van puntschattingen en intervalschattingen. Bij een puntschatting, dat wil zeggen een schatting in de vorm van één getal, ligt het voor de hand als benadering van de werkelijkheid de uitkomst uit de enquête te nemen. Wanneer in de respons bijvoorbeeld 40% een bepaald gedrag vertoont, wordt dan aangenomen dat dit ook in de populatie 40% zal zijn. Een dergelijke puntschatting van een percentage zal bijna altijd in meer of mindere mate van de werkelijkheid afwijken.

De kans op een verkeerde schatting kan aanzienlijk worden teruggebracht door de werkelijkheid te schatten in de vorm van intervallen (intervalschattingen). Het is daarbij, met behulp van statistische formules, mogelijk de grootte van een interval zodanig rond de enquête-uitkomst (bijvoorbeeld rond een percentage) te kiezen dat met een bepaalde mate van zekerheid (percentage betrouwbaarheid) kan worden aangenomen dat het werkelijke percentage zich binnen dat interval bevindt.

In tabel II-1 is voor verschillende aantallen respondenten en voor verschillende percentages weergegeven wat de nauwkeurigheidsmarges zijn. Het gaat daarbij om de marges bij 95% betrouwbaarheid. Dit betekent dat als de steekproeftrekking en het onderzoek vele malen zou worden herhaald, het berekende nauwkeurigheidinterval in minstens 95 van de 100 gevallen de werkelijke waarde zou bevatten.

Voorbeelden

Allereerst enkele voorbeelden ter verduidelijking van de tabel:

- Stel dat van alle 894 respondenten 30% opvatting A aanhangt. In werkelijkheid (dus in de totale populatie Zoetermeerders van 18 jaar en ouder) zal dit percentage dan met 95% zekerheid liggen tussen 27,0% en 33,0%.
- Stel dat van alle respondenten er 50 gedrag X vertonen. Als van deze 50 personen 60% vrouw is dan kan met 95% zekerheid gesteld worden dat van alle Zoetermeerse 18-plussers die gedrag X vertonen tussen de 46,4% en 73,6% vrouw is.

tabel II-1 *Procentpunten waarmee de werkelijke percentages, uit de populatie, maximaal kunnen afwijken van die in de respons (betrouwbaarheidsinterval van 95%).*

		percentages in de respons				
		10% of 90%	20% of 80%	30% of 70%	40% of 60%	50%
aantal	50	8,3	11,1	12,7	13,6	13,9
respon-	100	5,9	7,8	9,0	9,6	9,8
denten	200	4,2	5,5	6,4	6,8	6,9
	239	3,8	5,1	5,8	6,2	6,3
	300	3,4	4,5	5,2	5,5	5,7
	400	2,9	3,9	4,5	4,8	4,9
	500	2,6	3,5	4,0	4,3	4,4
	600	2,4	3,2	3,7	3,9	4,0
	700	2,2	3,0	3,4	3,6	3,7
	800	2,1	2,8	3,2	3,4	3,5
	894	2,0	2,6	3,0	3,2	3,3

BIJLAGE III vragenlijst

RUIMTELIJKE KWALITEIT

69. De ruimtelijke kwaliteit van een stad is hoger wanneer de woon- en leefomgeving:
- gebruikt kan worden op een manier die bewoners en bezoekers wensen;
  - goed ontsloten is voor de gebruikers;
  - herkenbaar is, karakter heeft;
  - passend is (groot genoeg voor het aantal gebruikers, maar niet té groot);
  - op een duurzame wijze is ingericht.

Vanuit deze uitgangspunten leggen wij u enige vragen voor.

We maken daarbij onderscheid tussen de 'groene' openbare ruimte (water en groen) en de 'rode' openbare ruimte (ontmoetingsplekken zoals pleinen, wegen, winkelcentra), zowel in uw woonbuurt als op stedelijk niveau.

Hoe belangrijk zijn voor uzelf de volgende onderdelen van de openbare ruimte?

	1 zeer belangrijk	2 belangrijk	3 on- belangrijk	4 zeer on- belangrijk
- de groene omgeving op loopafstand van huis	☐	☐	☐	☐
- de groene omgeving in of bij Zoetermeer	☐	☐	☐	☐
- de rode openbare ruimte op loopafstand van huis (de straat, een pleintje, het winkelcentrum)	☐	☐	☐	☐
- de centrale (rode) plekken in de stad (het stadscentrum, de markt, de uitgaanscentra)	☐	☐	☐	☐

70. Bent u het eens of oneens met de volgende stellingen over het groen (en het water) op loopafstand van uw huis?

	1 mee eens	2 niet eens, niet oneens	3 mee oneens	4 weet niet
- het groen in mijn buurt is geschikt voor het gebruik dat ik ervan wil maken (bijv. wandelen, vissen, mijn kinderen laten ravotten)	☐	☐	☐	☐
- ik kan het groen in mijn buurt veilig bereiken	☐	☐	☐	☐
- het groen in mijn buurt heeft karakter	☐	☐	☐	☐
- er is voldoende groen in mijn buurt	☐	☐	☐	☐
- ik verwacht dat de bruikbaarheid van het groen in mijn buurt achteruit zal gaan	☐	☐	☐	☐

71. Bent u het eens of oneens met de volgende stellingen over het groen (en het water) in of bij Zoetermeer?

	1 mee eens	2 niet eens, niet oneens	3 mee oneens	4 weet niet
- het Zoetermeerse groen is geschikt voor het gebruik dat ik ervan wil maken	☐	☐	☐	☐
- ik kan het Zoetermeerse groen goed bereiken	☐	☐	☐	☐
- het Zoetermeerse groen heeft karakter	☐	☐	☐	☐
- Zoetermeer heeft voldoende groen	☐	☐	☐	☐
- ik verwacht dat de bruikbaarheid van het Zoetermeerse groen achteruit zal gaan	☐	☐	☐	☐

72. Bent u het eens of oneens met de volgende stellingen over de 'rode' openbare ruimte op loopafstand van uw huis (de straat, een pleintje, het winkelcentrum)?

	1 mee eens	2 niet eens, niet oneens	3 mee oneens	4 weet niet
- de rode openbare ruimte in mijn woonbuurt is geschikt voor het gebruik dat ik ervan wil maken (zoals boodschappen doen, fietsen, een praatje maken)	☐	☐	☐	☐
- de rode voorzieningen in mijn woonbuurt zijn veilig te bereiken	☐	☐	☐	☐
- de rode openbare ruimte in mijn woonbuurt heeft karakter	☐	☐	☐	☐
- er is voldoende rode openbare ruimte in mijn woonbuurt	☐	☐	☐	☐
- ik verwacht dat de bruikbaarheid van de rode openbare ruimte in mijn woonbuurt achteruit zal gaan	☐	☐	☐	☐

73. Bent u het eens of oneens met de volgende stellingen over de 'rode' openbare ruimte op stedelijk niveau (zoals delen van het stadscentrum, de markt, uitgaanscentra)?

	1 mee eens	2 niet eens, niet oneens	3 mee oneens	4 weet niet
- de rode openbare ruimte in Zoetermeer is geschikt voor het gebruik dat ik ervan wil maken	☐	☐	☐	☐
- de rode voorzieningen in Zoetermeer zijn goed te bereiken	☐	☐	☐	☐
- de rode openbare ruimte in Zoetermeer heeft karakter	☐	☐	☐	☐
- er is voldoende rode openbare ruimte in Zoetermeer	☐	☐	☐	☐
- ik verwacht dat de bruikbaarheid van de rode openbare ruimte in Zoetermeer achteruit zal gaan	☐	☐	☐	☐

PERSOONLIJKE GEGEVENS

91. Bent u een man of een vrouw?

1. man
 2. vrouw
 3. anders / dat wil ik niet zeggen

92. Wat is uw leeftijd?

jaar

93. Waaruit bestaat het huishouden waartoe u behoort (uzelf meegerekend)?

1. alleenstaande → ga naar vraag 96
 2. twee partners, zonder kind(eren) → ga naar vraag 96
 3. twee partners, met kind(eren)
 4. éénoudergezin (= een volwassene met kind(eren))
 5. anders, namelijk:

6. weet niet

94. Wat is uw plaats in het huishouden?

1. een van de twee partners
 2. hoofd van het eenoudergezin
 3. kind
 4. anders, namelijk:

5. weet niet

95. Uit hoeveel personen bestaat uw huishouden (uzelf meegerekend)?

personen

96. Wat is uw hoogste voltooide opleiding?

1. geen
 2. basisschool, lagere school
 3. voortgezet onderwijs, namelijk:
- 1. *praktijkonderwijs*
  - 2. *vmbo-basis, -kader, -gl of vergelijkbaar (lts, lhno, leao)*
  - 3. *vmbo-tl, mavo, mulo of vergelijkbaar*
  - 4. *havo, mms of vergelijkbaar*
  - 5. *vwo, hbs of vergelijkbaar*
4. vervolgonderwijs, namelijk:
- 1. *mbo (niveau 1)*
  - 2. *mbo (niveau 2, 3, 4)*
  - 3. *hbo*
  - 4. *wo*
5. anders, namelijk:

6. weet niet

Hartelijk dank voor het invullen!

BIJLAGE IV rechte tellingen

belangvragen

tabel IV-1 *belang van de groene omgeving op loopafstand van huis (vraag 69)*

	aantal	procent
zeer belangrijk	523	58,5
belangrijk	345	38,6
onbelangrijk	19	2,1
zeer onbelangrijk	6	0,7
niet ingevuld	1	0,1
totaal	894	100,0

tabel IV-2 *belang van de groene omgeving in of bij Zoetermeer (vraag 69)*

	aantal	procent
zeer belangrijk	503	56,3
belangrijk	366	40,9
onbelangrijk	15	1,7
zeer onbelangrijk	4	0,4
niet ingevuld	6	0,7
totaal	894	100,0

tabel IV-3 *belang van de rode openbare ruimte op loopafstand van huis (vraag 69)*

	aantal	procent
zeer belangrijk	276	30,9
belangrijk	539	60,3
onbelangrijk	66	7,4
zeer onbelangrijk	6	0,7
niet ingevuld	7	0,8
totaal	894	100,0

tabel IV-4 *belang van de centrale (rode) plekken in de stad (vraag 69)*

	aantal	procent
zeer belangrijk	216	24,2
belangrijk	572	64,0
onbelangrijk	95	10,6
zeer onbelangrijk	5	0,6
niet ingevuld	6	0,7
totaal	894	100,0

realisatievragen: reacties op stellingen over groen in de buurt*tabel IV-5 Het groen in mijn buurt is geschikt voor het gebruik dat ik ervan wil maken. (vraag 70)*

	aantal	procent
mee eens	678	75,8
niet eens, niet oneens	123	13,8
mee oneens	56	6,3
weet niet	25	2,8
niet ingevuld	12	1,3
totaal	894	100,0

tabel IV-6 Ik kan het groen in mijn buurt veilig bereiken. (vraag 70)

	aantal	procent
mee eens	770	86,1
niet eens, niet oneens	64	7,2
mee oneens	26	2,9
weet niet	22	2,5
niet ingevuld	12	1,3
totaal	894	100,0

tabel IV-7 Het groen in mijn buurt heeft karakter. (vraag 70)

	aantal	procent
mee eens	455	50,9
niet eens, niet oneens	264	29,5
mee oneens	116	13,0
weet niet	44	4,9
niet ingevuld	15	1,7
totaal	894	100,0

tabel IV-8 Er is voldoende groen in mijn buurt. (vraag 70)

	aantal	procent
mee eens	621	69,5
niet eens, niet oneens	153	17,1
mee oneens	103	11,5
weet niet	11	1,2
niet ingevuld	6	0,7
totaal	894	100,0

tabel IV-9 Ik verwacht dat de bruikbaarheid van het groen in mijn buurt achteruit zal gaan. (vraag 70)

	aantal	procent
mee eens	216	24,2
niet eens, niet oneens	260	29,1
mee oneens	214	23,9
weet niet	195	21,8
niet ingevuld	9	1,0
totaal	894	100,0

realisatievragen: reacties op stellingen over groen in Zoetermeer*tabel IV-10 Het Zoetermeerse groen is geschikt voor het gebruik dat ik ervan wil maken. (vraag 71)*

	aantal	procent
mee eens	664	74,3
niet eens, niet oneens	128	14,3
mee oneens	47	5,3
weet niet	44	4,9
niet ingevuld	11	1,2
totaal	894	100,0

tabel IV-11 Ik kan het Zoetermeerse groen goed bereiken. (vraag 71)

	aantal	procent
mee eens	770	86,1
niet eens, niet oneens	67	7,5
mee oneens	23	2,6
weet niet	23	2,6
niet ingevuld	11	1,2
totaal	894	100,0

tabel IV-12 Het Zoetermeerse groen heeft karakter. (vraag 71)

	aantal	procent
mee eens	445	49,8
niet eens, niet oneens	289	32,3
mee oneens	74	8,3
weet niet	69	7,7
niet ingevuld	17	1,9
totaal	894	100,0

tabel IV-13 Zoetermeer heeft voldoende groen. (vraag 71)

	aantal	procent
mee eens	494	55,3
niet eens, niet oneens	219	24,5
mee oneens	134	15,0
weet niet	38	4,3
niet ingevuld	9	1,0
totaal	894	100,0

tabel IV-14 Ik verwacht dat de bruikbaarheid van het Zoetermeerse groen achteruit zal gaan. (vraag 71)

	aantal	procent
mee eens	228	25,5
niet eens, niet oneens	280	31,3
mee oneens	153	17,1
weet niet	223	24,9
niet ingevuld	10	1,1
totaal	894	100,0

realisatievragen: reacties op stellingen over 'rood' in de buurt*tabel IV-15 De rode openbare ruimte in mijn woonbuurt is geschikt voor het gebruik dat ik ervan wil maken. (vraag 72)*

	aantal	procent
mee eens	723	80,9
niet eens, niet oneens	95	10,6
mee oneens	27	3,0
weet niet	40	4,5
niet ingevuld	9	1,0
totaal	894	100,0

tabel IV-16 De rode voorzieningen in mijn buurt zijn veilig te bereiken. (vraag 72)

	aantal	procent
mee eens	718	80,3
niet eens, niet oneens	105	11,7
mee oneens	25	2,8
weet niet	34	3,8
niet ingevuld	12	1,3
totaal	894	100,0

tabel IV-17 De rode openbare ruimte in mijn buurt heeft karakter. (vraag 72)

	aantal	procent
mee eens	268	30,0
niet eens, niet oneens	333	37,2
mee oneens	200	22,4
weet niet	81	9,1
niet ingevuld	12	1,3
totaal	894	100,0

tabel IV-18 Er is voldoende rode openbare ruimte in mijn woonbuurt (vraag 72)

	aantal	procent
mee eens	566	63,3
niet eens, niet oneens	200	22,4
mee oneens	55	6,2
weet niet	62	6,9
niet ingevuld	11	1,2
totaal	894	100,0

tabel IV-19 Ik verwacht dat de bruikbaarheid van de rode openbare ruimte in mijn woonbuurt achteruit zal gaan. (vraag 72)

	aantal	procent
mee eens	167	18,7
niet eens, niet oneens	292	32,7
mee oneens	187	20,9
weet niet	235	26,3
niet ingevuld	13	1,5
totaal	894	100,0

realisatievragen: reacties op stellingen over 'rood' in Zoetermeer*tabel IV-20 De rode openbare ruimte in Zoetermeer is geschikt voor het gebruik dat ik ervan wil maken. (vraag 73)*

	aantal	procent
mee eens	631	70,6
niet eens, niet oneens	153	17,1
mee oneens	37	4,1
weet niet	57	6,4
niet ingevuld	16	1,8
totaal	894	100,0

tabel IV-21 De rode voorzieningen in Zoetermeer zijn goed te bereiken (vraag 73)

	aantal	procent
mee eens	695	77,7
niet eens, niet oneens	117	13,1
mee oneens	15	1,7
weet niet	52	5,8
niet ingevuld	15	1,7
totaal	894	100,0

tabel IV-22 De rode openbare ruimte in Zoetermeer heeft karakter. (vraag 73)

	aantal	procent
mee eens	242	27,1
niet eens, niet oneens	355	39,7
mee oneens	185	20,7
weet niet	94	10,5
niet ingevuld	18	2,0
totaal	894	100,0

tabel IV-23 Er is voldoende rode openbare ruimte in Zoetermeer. (vraag 73)

	aantal	procent
mee eens	501	56,0
niet eens, niet oneens	225	25,2
mee oneens	60	6,7
weet niet	91	10,2
niet ingevuld	17	1,9
totaal	894	100,0

tabel IV-24 Ik verwacht dat de bruikbaarheid van de rode openbare ruimte in Zoetermeer achteruit zal gaan. (vraag 73)

	aantal	procent
mee eens	177	19,8
niet eens, niet oneens	303	33,9
mee oneens	142	15,9
weet niet	254	28,4
niet ingevuld	18	2,0
totaal	894	100,0

persoonlijke gegevens / achtergrondvariabelen

De tabellen IV-25 t/m IV-30 geven een overzicht van de (meest relevante) achtergrondvariabelen. De gegevens in deze tabellen kunnen niet zonder meer met populatiekenmerken worden vergeleken.

tabel IV-25 *sekse (vraag 91)*

	aantal	procent
man	417	46,6
vrouw	461	51,6
anders / wil dat niet zeggen	16	1,8
totaal	894	100,0

tabel IV-26 *leeftijd (vraag 92)*

	aantal	procent
18 t/m 39 jaar	216	24,2
40 t/m 64 jaar	382	42,7
65 jaar en ouder	296	33,1
totaal	894	100,0

tabel IV-27 *type huishouden (vraag 93)*

	aantal	procent
alleenstaande	167	18,7
twee partners, zonder kind(eren)	344	38,5
twee partners, met kind(eren)	314	35,1
eenoudergezin (volwassene met kind(eren))	46	5,1
anders / weet niet / niet bekend	23	2,6
totaal	894	100,0

tabel IV-28 *plaats in het huishouden (vraag 94)*

	aantal	procent
de alleenstaande bewoner	167	18,7
een van de twee partners	624	69,8
hoofd eenoudergezin	26	2,9
kind (18+)	55	6,2
anders / weet niet / niet geantwoord	22	2,5
totaal	894	100,0

tabel IV-29 *niveau hoogste voltooide opleiding (gebaseerd op vraag 96)*

	aantal	procent
(nog) geen startkwalificatie	156	17,4
startkwalificatie	250	28,0
hbo / wetenschappelijk onderwijs	450	50,3
anders / niet bekend	38	4,3
totaal	894	100,0

tabel IV-30 *wijk en buurt (ontleend aan de steekproef)*

	aantal	procent
Centrum	149	16,7
Dorp	36	4,0
Stadscentrum	38	4,3
Palenstein	30	3,4
Driemanspolder	45	5,0
Meerzicht	93	10,4
Meerzicht-West	61	6,8
Meerzicht-Oost	32	3,6
Buytenwegh De Leyens	135	15,1
Buytenwegh	67	7,5
De Leyens	68	7,6
Seghwaert	115	12,9
Seghwaert-Zuidwest	48	5,4
Seghwaert-Noordoost	67	7,5
Noordhove	67	7,5
Noordhove-West	25	2,8
Noordhove-Oost	42	4,7
Rokkeveen	170	19,0
Rokkeveen-West	65	7,3
Rokkeveen-Oost	105	11,7
Oosterheem	154	17,2
Oosterheem-Zuidwest	41	4,6
Oosterheem-Noordoost	113	12,6
Industriegebied / Buitengebied	11	1,2
totaal	894	100,0

BIJLAGE V berekening indicator ruimtelijke kwaliteit

- Voor opname van een record (respondent) in de berekening van de indicator voor ruimtelijke kwaliteit gelden de volgende voorwaarden:
  - de vier belangvariabelen (vraag 69) zijn alle ingevuld;
  - binnen de vier blokken met stellingen (vraag 70 t/m 73) mag, per vragenblok, hooguit één van de vijf vragen onbeantwoord zijn gebleven.
 Na toepassing van deze voorwaarde resteren bij de meting van 2022 nog 865 van de oorspronkelijke 894 records.
- De antwoordmogelijkheden van de vier belangvragen krijgen - per record - een gewicht toegekend (Dit is een subjectieve keuze: de rangorde van de gewichten ligt vast, maar er had voor andere waarden gekozen kunnen worden).

zeer belangrijk:	4;
belangrijk:	3;
onbelangrijk:	2;
zeer onbelangrijk:	1.

 Deze getalwaarden zijn bedoeld om per respondent, dus binnen een record, verschillende accenten te kunnen aanbrengen. Over het geheel genomen krijgen alle respondenten een gelijk gewicht toegekend.
- Zoals hierboven gezegd tellen alle respondenten in gelijke mate mee. Dat betekent dat de hierboven genoemde gewichten voor elk record zodanig worden omgerekend dat hun som voor elke respondent gelijk is. De som van de gewichten is voor elke respondent 1.
De omgerekende gewichten worden hieronder aangeduid als w_1 t/m w_4 .
- Ook de antwoordmogelijkheden van de twintig meningvragen krijgen elk een getalwaarde toegekend.
Voor de eerste vier (positief geformuleerde) stellingen in elk blok van vijf geldt:

<i>mee eens</i> krijgt de waarde:	3;
<i>niet eens / niet oneens:</i>	2;
<i>mee oneens:</i>	1;
<i>weet niet:</i>	0;
<i>niet geantwoord:</i>	0.

 Voor de laatste (negatief geformuleerde) stelling van ieder blok geldt:

<i>mee eens:</i>	1;
<i>niet eens / niet oneens:</i>	2;
<i>mee oneens:</i>	3;
<i>weet niet:</i>	0;
<i>niet geantwoord:</i>	0.

 Deze twintig getallen per respondent worden hieronder aangeduid als:
  - $m_{1,1}$ t/m $m_{1,5}$ (**mening 1^e blok, 1^e stelling ..... mening 1^e blok, 5^e stelling**);
  - $m_{2,1}$ t/m $m_{2,5}$;
  - $m_{3,1}$ t/m $m_{3,5}$;
  - $m_{4,1}$ t/m $m_{4,5}$.
 Per blok van vijf vragen wordt voor iedere afzonderlijke respondent het aantal geldige meningen geteld: dat zijn alle gevallen waarin men daadwerkelijk een mening heeft (dus heeft gekozen voor *mee eens*, voor *niet eens / niet oneens* of *mee oneens*.
Dit aantal wordt aangeduid als a_1 ..... a_4 .

- De individuele score s_1 voor het eerste blok van vijf stellingen is:

$$s_1 = w_1 \cdot (m_{1,1} + m_{1,2} + m_{1,3} + m_{1,4} + m_{1,5}).$$

Voor de gemiddelde individuele score s_{gem1} geldt:

$$s_{gem1} = s_1 / a_1.$$

Uitgangspunt hierbij is dat het antwoord *weet niet* geen verhogende of verlagende invloed op het kwaliteitscijfer mag hebben.

Voor een record waarbij $a_1 = 0$, wordt ook s_{gem1} op nul gesteld. Dit kan het geval zijn wanneer op alle vijf stellingen in het eerste blok met meningvragen het antwoord *weet niet* is gegeven. Voor de andere drie blokken met meningvragen geldt een analoge berekeningswijze.

- De maximaal mogelijke (individuele) gemiddelde score voor het eerste blok van vijf stellingen is:

$$s_{gem1(max)} = 3 \cdot w_1.$$

(want alle geldige mening-waarden zijn dan gelijk aan 3; hun som wordt door het aantal geldige antwoorden gedeeld).

De minimaal mogelijke (individuele) gemiddelde score voor het eerste blok van vijf stellingen is:

$$s_{gem1(min)} = w_1.$$

(want alle geldige mening-waarden zijn dan gelijk aan 1; hun som wordt door het aantal geldige antwoorden gedeeld).

Voor het geval $a_1 = 0$ worden ook $s_{gem1(max)}$ en $s_{gem1(min)}$ op nul gesteld.

Voor de andere drie vragenblokken geldt een analoge berekeningswijze.

- Vervolgens worden de gemiddelde scores, alsmede de maxima en minima voor de vier vragenblokken met stellingen gesommeerd:

$$S_{gem} = s_{gem1} + s_{gem2} + s_{gem3} + s_{gem4}$$

$$S_{gem(max)} = s_{gem1(max)} + s_{gem2(max)} + s_{gem3(max)} + s_{gem4(max)}$$

$$S_{gem(min)} = s_{gem1(min)} + s_{gem2(min)} + s_{gem3(min)} + s_{gem4(min)}$$

Het individuele getal voor ruimtelijke kwaliteit q , uitgedrukt als percentage, is nu te berekenen als:

$$q(\%) = 100 \cdot (s_{gem} - s_{gem(min)}) / (s_{gem(max)} - s_{gem(min)})$$

Indien een - niet al eerder uitgefilterde - respondent op alle twintig stellingen het antwoord *weet niet* heeft gegeven is deze berekening niet geldig. Dat is in 2022 drie keer het geval. Uiteindelijk is dus voor 862 respondenten een indicator voor ruimtelijke kwaliteit berekend.

Van de individuele kwaliteitscijfers kan een overall gemiddelde worden vastgesteld. Ook kunnen gemiddelden per buurt of wijk, of bijvoorbeeld per leeftijdscategorie worden vastgesteld voor onderlinge vergelijking of voor vergelijking met de resultaten van de metingen tussen 2007 en 2020. Tabel V-1 laat het gemiddelde voor 2022 per buurt en voor heel Zoetermeer zien.

tabel V-1 *gemiddelde ruimtelijke kwaliteit (in %) naar de woonbuurt van de respondent*

buurt	gemiddelde ruimtelijke kwaliteit - in %	n (2022)
Dorp	72,1	35
Stadscentrum	68,0	38
Palenstein	71,7	30
Driemanspolder	69,2	42
Meerzicht-West	79,5	59
Meerzicht-Oost	72,7	32
Buytenwegh	71,9	63
De Leyens	73,8	66
Seghwaert-Z-W	74,1	47
Seghwaert-N-O	71,9	63
Noordhove-West	76,2	24
Noordhove-Oost	74,3	39
Rokkeveen-West	81,7	64
Rokkeveen-Oost	80,7	104
Oosterheem-Z-W	78,1	40
Oosterheem-N-O	76,7	107
Zoetermeer *	75,3%	862

*inclusief negen respondenten uit industriegebied / buitengebied